

AKTUELLA DOKTORSAVHANDLINGAR

I detta nummer har vi glädjen att presentera fyra nya doktorsavhandlingar som tillkommit i ämnet civilrätt under det första halvåret 2020. Den första avhandlingen som presenteras är Oscar Mossbergs. Mossberg disputerade med sin avhandling om Avtalets räckvidd I – Om avtals tredjemansverkningar, särskilt vid tredjemansavtal och direktkrav, i januari i år vid Uppsala universitet. I april disputerade Sebastian Lindroos Moll med sin avhandling om Värdering vid upprättande av kontrollbalansräkning. Lindroos Molls avhandling är en aktiebologsrättslig och redovisningsrättslig studie vid Karlstads universitet. I juni disputerade Haymanot Baberu med sin studie om Hyressättning – prisets reglering vid bostadshyra vid Stockholms universitet. Marek Keller disputerade också i juni, med boken Konkurs och process vid Uppsala universitet. Avhandlingarna presenteras kort i nu nämnda ordning.

Oskar Mossberg
AVTALET'S RÄCKVIDD I
– OM AVTALS TREDJEMANS-
VERKNINGAR, SÄRSKILT VID
TREDJEMANSAVTAL OCH
DIREKTKRAV

Iustus, ISBN: 978-9177-370-98-7

Boken handlar om avtals tredjemansverkningar. Hur kan man argumentera för att tredjeman ska få rätt enligt andras avtal eller få framställa ett så kallat direktkrav? Vad går det att invända däremot? Hur förhåller sig direktkrav till tredjemansavtal? Går det att fingera tredjemansavtal, för att få till stånd ett direktkrav? Och vad är egentligen en avtalsfiktion?

Boken handlar också om förhållandet mellan juridik och retorik, särskilt i rättsvetenskapen. I boken berikas den rättsvetenskapliga metoden med influenser från retoriken. Resultatet läggs till grund för en studie av civilrättsliga grundfrågor av såväl praktisk som teoretisk betydelse.

Sebastian Lindroos-Moll
**VÄRDERING VID UPPRÄTTANDE
 AV KONTROLLBALANSRÄKNING –
 EN AKTIEBOLAGSRÄTTSLIG OCH
 REDOVISNINGSRÄTTSLIG STUDIE**

*Karlstads universitets förlag,
 ISBN: 978-9178-670-99-4*

Föremålet för undersökningen är värdering vid upprättande av kontrollbalansräkning enligt 25 kap. 13–14 §§ aktiebolagslagen.

En kontrollbalansräkning ska genast upprättas när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Vid beräkningen av det egna kapitalets storlek får bland annat justeringar förenliga med god redovisningssed göras. Tillgångar får även redovisas till nettoförsäljningsvärde.

I studien undersöks bland annat utvecklingen av god redovisningssed och betydelsen detta har haft för värdering i kontrollbalansräkningen. Bokföringsnämndens allmänna råd, särskilt K-regelverken, spelar en viktig roll och de allmänna rådens konstitutionella status i normgivningshänseende utreds. För att kontrastera de svenska reglerna och ge ytterligare substans åt uttalanden de lege ferenda undersöks och analyseras vidare kapitalbristreglerna i Finland. Den finländska lagen utgör med sin gemensamma historia och nutida förändringar ett intressant jämförelseobjekt till den svenska regleringen.

I slutsatserna anges bland annat att skyddet av borgenärer framträder som den främsta av reglernas avsedda funktioner, men att detta inte återspeglas i reglernas konstruktion och tillämpning.

Haymanot Baheru

HYRESSÄTTNING – PRISETS REGLERING VID BOSTADSHYRA

Jure, ISBN: 978-9172-238-07-7

Den svenska bostadshyresmarknaden har varit underkastad omfattande prisreglering sedan år 1942. I denna doktorsavhandling i civilrätt kartläggs den rättsutveckling som successivt och effektivt omreglerat en krislagstiftning med offentligrättslig prägel

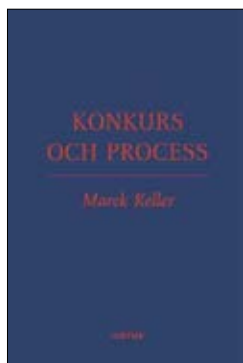
till ett civilrättsligt prisregleringssystem av permanent karaktär för att åstadkomma hyressättning av en skälig hyra. Kartläggningen ger besked om en rättsutveckling som gått i mer allomfattande riktning.

Hyressättningsregleringen på bostadshyresmarknaden har en dualistisk regleringsregim där den normerande funktionen på 83 procent av bostadshyresmarknaden återfinns i den andra: (i) Det som följer av det personliga hyresavtalet och dess reglering genom normer i lag, och (ii) det kollektivavtalsbaserade regleringssystemet med intresseorganisationer som normerande aktörer som det andra (det kollektiva hyresförhandlingssystemet). Samspelet mellan dessa regimer benämns bruksvärdessystemet. Hyressättningens normer, mekanismer, aktörer och praktiska tillämpning i båda regimerna studeras i avhandlingen.

För lägenheter vars prissättning inte är underkastad bruksvärdessystemet återfinns hyressättningsreglering i särskilda regler. Sammantaget skapar den hyresrättsliga legislativa infrastrukturen en regleringsmodellbunden skälighet. I studien analyseras därför vad som utgör en skälig hyra vid s.k. privatuthyrning, andrahandsuthyrning på hyresrättssektorn, kooperativ hyresrättsupplåtelse, blockuthyrning, blandad upplåtelse, hur skäligheten fastställs, skälighetens referensvärde enligt tillämplig regleringsmodell samt regleringsmodellernas samspel och befruktning. Även Europadomstolens pröv-

ning av hyressättningsreglering och skyddet för privat egendom enligt Europakonventionen är föremål för analys.

Haymanot Baheru är verksam vid Stockholm Centre for Commercial Law, Juridiska fakulteten, Stockholms universitet, och har specialiserat sig på bostadsmarknadsfrågor.

Marek Keller

KONKURS OCH PROCESS

Iustus, ISBN: 978-9177-37-101-4

Civilprocesser i samband med konkurser är vanligt förekommande och kan röra avsevärda värden, medföra ingripande rättsverkningar eller beröra en stor krets av personer. Processerna ger också upphov till en rad frågor om vilken behörighet att disponera över omprocessade tillgångar och skulder, som ska tillkomma konkursens aktörer, bland andra konkursboet, konkursgäldenären och enskilda borgenärer.

Dessa behörighetsfrågor är komplexa och har genom åren genererat en relativt omfattande rättspraxis. De är också av stor betydelse i en konkurs eftersom de enskilda aktörernas behörighet i hög grad påverkar konkursens resultat och genomslaget för konkursens huvudändamål.

I denna avhandling analyseras dessa behörighetsfrågor med inriktning på hur de processuella och materiella befogenheter som tillkommer konkursens aktörer förhåller sig till varandra och med fokus på hur de enskilda aktörerna genom sina processuella dispositioner kan påverka utfallet i en konkurs.

Undersökningen berör en mycket stor mängd enskilda rättsliga frågor i skärningspunkten mellan den materiella konkursrätten och processrätten, exempelvis: Vem får vara part eller intervenient i en process om en tillgång eller en skuld i konkursen? Vilka möjligheter

har ett konkursbo att undvika att dras in i konkursgäldenärens processer? Vilken ställning har ett konkursbo i sådana processer? Vilken rättsverkan i konkursen har en dom som har vunnit laga kraft före respektive efter konkursbeslutet?

Carolina Tuula